

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemski nedelje in praznike. // Inserati do 80 petti vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petti vrst Din 4-. Popust po dogovoru, inserati davek posebej. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12-. za inozemstvo Din 25-. // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOST
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7. // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190. // JESENICE: Ob kolodvoru 101. // SLOVENJ GRADEC, Sloški trg 5. // Poštna brankinica v Ljubljani št. 10.351.

Souražnosti so se že pričele

V Siegfriedovi liniji je prišlo že snoči do prvih manjših spopadov — Angleška mornarica blokira Nemčijo — Prva angleška ladja potopljena

V četrtek dne 31. avgusta se je blizala politična napetost vrhuncu. Prej ta dan je Nemčija zasedla z vojaštvom Slovaško in postavila ob poljski meji več divizij svoje vojske. Poljska pa je odgovorila na to s splošno mobilizacijo. Anglija in Francija sta še vedno delali za premirje. Časopsiske agencije iz Londona, Rima, Pariza, Varšave in tudi iz Berlina so pošljale v svet vesti, po katerih se je dalo sklepati, da ni že vse izgubljeno, kajti stopovi se niso sprengovali. Po varnostnih odredbah, evakuaciji, mobilizacijah in sličnih odredbah pa je bilo soditi, da se vprašanje vojne ne more več dolgo zavleči in da je položaj skrajno napet in resen.

Kako se bodo dogodki razvijali, je bilo že kolikor toliko jasno v četrtek zvečer, ko je nemška službenega agencije DNB objavila besedilo zahtev nemške vlade, tako zanimivih 16 Hitlerjevih točk. Hitler je zahteval takojšnjo aneksijo Gdanska in plebiscit v koridorju. Kljub temu pa je nismo vedeli, na katero stran se bo nagnila tehnika, ali bodo Poljaki popustili, ali bo popustila Nemčija. V petek zgoraj zjutraj so Poljaci odgovorili, da odklanjajo nemške zahteve.

Po teh dogodkih se je položaj razpletel in razčistil z neverjetno nagnico. V petek dne 1. septembra je kancelar Hitler na izredni seji nemškega državnega zboru napovedal, da se je odločil za oborožen spopad z Poljsko, obenem je slovensko proglašil prijateljev Gdanska k Nemčiji. Ves svet je zapreščen in v slutnjih, da ni nobenega upanja več na mirno rešitev spora med Nemčijo in Poljsko, poslušal kancelarjev govor, ki je izjavil: Besede skupitljivace ne poznam. Voja med Poljsko in Nemčijo je se brez vojne napovedi pričela. V petek zjutraj je nemška vojska razvila vojaške operacije ob celotni poljsko-nemški in poljsko-slovaški meji. Ta zahtevala izvršitev poljsko-angleške zvezne vojaške pogodbe. Ob pričetku vojne na Poljskem je obenem svet s presečenjem zvedel, da bo Italija v poljsko-nemški vojni neutralna.

Medtem ko so grmeli na Poljskem topovi, so v zvezni vojni na jugu Italija zaznali, da je skozi temne oblake zasijal nov, a žal zadnji žarek upanja, ko je Mussolini stavljal posredovalni predlog, naj se sklice konferenco Poljske in velesil. V tem trenutku kancelar Hitler ni mogel imeti več dvoma o tem, da sta Anglija in Francija v vsakem primeru pripravljeni izpolniti svoje obveznosti do Poljske. V soboto dne 2. septembra je v lordski zbornici zunanjega ministra lord Halifax nedvoumno izjavil, da Anglija ne more sodelovati na konferenci, dokler nemška letala bombardirajo poljska mesta in dokler je nemška vojska na poljskem ozemlju. Anglija bo morala začeti z vojno, če se Nemci takoj ne umaknijo s Poljske.

V nedeljo zjutraj ob 9. uri je angleški veleposlanik v Berlinu Henderson dobil naročilo, naj sporoči nemški vladni angleški ultimatum: Ce do 11. ure nemška vlad ne da zadovoljivega odgovora na angleško noto, katero je Henderson dne 1. septembra izročil nemški vladni, se bo Anglija od 11. ure naprej smatrala v vojnem stanju z Nemčijo. V noti z dne 1. septembra je Anglija zahtevala, naj Nemčija takoj umakne svoje čete s poljskega ozemlja in preneha z vojaškimi operacijami proti Poljski, sicer bo Anglija brez oklevanja izvršila svoje obveznosti do Poljske.

Včeraj ob 11.15 je angleški ministrski predsednik Chamberlain v kratkem govoru, ki so ga prenala vse svetovne radiostanke, sporočil, da do 11. ure Nemčija ni ugodila angleškim zahtevam in je zato Anglija od tega trenutka v vojnem stanju z Nemčijo. Francoski veleposlanik v Berlinu je pa izročil ob 12.30 ultimativno noto, slično oni, ki jo je angleški veleposlanik Henderson izročil zjutraj ob 9. uri nemškemu zunanjemu ministru. Rok na to ultimativno noto Francija je potekel ob 17. Ker je Nemčija na njo negativno odgovorila, tejudi Francija včeraj ob 17. ure naprej v vojnem stanju z Nemčijo. Snoči je napovedala vojno Nemčiji tudi Avstralija, sledili pa bodo tudi drugi angleški domini.

je zavzela Italija glede na najnovejši razvoj dogodkov v zvezi z vojno napovedijo Nemčiji od strani Anglike in Francije.

»Bremen« zajeta

New York, 4. sept. e. Ameriške radiostanke so ujeli radiogram francoske postaje Radio Mondial, ki pravi, da so angleške vojne ladje že ujeli nemški prekooceanski potniški veleparniki »Bremen«, ki je bil na poti iz Amerike v Nemčijo.

Nemške ladje so se zatekle v mehiške lupe

Washington, 4. sept. AA. Havas: Po uradnih sporočilih se zd, da se bodo nemške tovorne in ostale ladje, ki se nahajajo na Pacifiku zatekli v mehiške lupe.

Nova Zelandija napovedala vojno Nemčiji

London, 4. sept. c. Nova Zelandija je napovedala vojno Nemčiji.

Tudi Egipt bo napovedal Nemčiji vojno

Kairo, 4. sept. AA. Havas: Nemški odpravniki postavljajo zahtev predvsem začasnim ultimativnim sporočilom, da ne morejo biti vključeni v vojno.

Nemci torpedirali angleški parnik

Na krovu je bilo 1400 potnikov, katerih usoda je neznana

LONDON, 4. sept. c. Angleška admiraliteteta je bila obvezjena, da je bila davek ob 4. uri približno 200 milij zapadno od Hebridskega otoka torpedirana angleška trgovska ladja »Athenaeus«. Ena uro pozneje je prišlo poročilo, da se ladja potaplja. »Athenaeus« je imela na krovu 1400 potnikov, po včini takih, ki so bivali zaradi evropskih zapletijev v Ameriki. Kakor javila ameriško poslovništvo, je bilo na krovu 246 ameriških državljanov. Reševalnih priprav ima »Athenaeus« za 1800 oseb. Število žrtev trenutno še ni znano. »Athenaeus« je odpula iz Liverpoola v soboto zvečer in je imela na krovu tudi 1000 ton tovora.

WASHINGTON, 4. sept. c. V ameriških uradnih krogih dajejo glede potopite angleške ladje »Athenaeus« slednje informacije:

Ladja je odpula v petek iz Glasgowja v Liverpool, od tam pa v soboto preko Belfasta na poti v Kanado. Ovinje je napravila zato, da v vseh pristanisih sprejme na krov kanadske in ameriške begunce. Kolikor je znan, ni imela na krovu niti muničije niti oružja niti drugega vojnega materiala. Poleg že ugotovljenih 246 ameriških državljanov je sprejela, kakor se naknadno izve, še 65 Ameriščanov na krov v Belfastu, tako da je bilo na ladji skupno 311 ameriških državljanov.

Poljska v ofenzivi

Davi so poljske čete na vsej fronti prešle v ofenzivo in na več krajih prenesle borbe na nemško ozemlje

Varišava, 4. sept. e. Z merodajne strani poročajo, da je Poljska že pričela ofenzivo. Uradno tudi demandirajo, da so poljske sile v Koridorju odrezane od zaledja, kar so to navajala nemška poročila.

Varišava, 4. sept. c. Poljsko vojno poročilo javlja ponori, da so Poljaki zopet zavezli mesti Puck in Orłowo, ter da se še drijijo na Westerplatte. Pri Gdanskem so poljske čete borile na nemškem ozemlju. Poljsko uradno poročilo nadaljuje navaja, da so bila mesta Kielce, Łódź in Bydgoszcz ponovno bombardirana. Nemci so uporabili ali bombe s strupenimi plini.

VARŠAVA, 4. sept. br. Vrhovno poveljstvo poljske armade je sčetno izdal slednje poročilo:

Klub svečanim zagotovilom predsednik Roosevelt, da bo Nemčija spoštovala mednarodne konvencije in da ne bo bombardirala neutrijenih mest, moramo na žalost ugotoviti, da so nemška vojna letala danes ves dan na najeklatantnejši način kršila mednarodno pravo in bombardirala poljskoma nemščino podeljene naselje.

Danes dopoldne ob 9. uri so nemška letala metala na vas Konstantinovo v bližini Varsavske zaščitne bombe in povzročila velike požare. Tu ni prav nikakoga vojaškega objekta, niti kakršnekoli vojaške utrdbe. Letala so z višine 100 metrov obstrelevala bežecu prebivalstvo s strojnico in vrgla tudi dve eksplozivni bombe. Pri popoldanskem letalskem napadu na Varsavo so nemška letala, ki so letela zelo nizko, vrgla dve bombe tudi na poslopje ameriškega poslanstva. Gospodarsko poslopje je bilo popolnoma porušeno, v vili pa se je v času napada nahajala vse družina ameriškega poslanstva. K sreči je imela vila v kleti dobro urejeno zaklonišče, tako da ni bil nikče ranjen. Ker so nemška letala vrgla bombe in včasih komaj 100 metrov, ni nobenega dvoma, da so mogla točno spoznati, da to ni nikak vojaški objekt. Ameriški poslanik je o tem takoj poročal v Washington in tako nadaljnji način.

Popolne ob 15.30 so nemški letali bombe

Odhod nemškega poslanstva iz Londona

London, 4. sept. e. Vojno napovedi Anglije Nemčiji je formalno angleška vlada sporočila nemški s tem, da je uradnik angleškega zunanjega ministra posetil nemškega odpravnika poslov v Londonu, mu izročil potni list ter mu sporočil, da je Anglija ob 11. ure v vojnem stanju z Nemčijo. Osobe nemškega poslanstva je včeraj popoldne zapustilo London.

Pariz, 4. septembra. AA. Havas: Član nemškega veleposlanstva in konzulata so zapustili snoči ob 23.03 Pariz. Skupno je odpotovalo 130 oseb. S tem so diplomatični odnosaji med Francijo in Nemčijo prekinjeni.

Italijansko - francoska meja zopet odprta

Dosej Italija ni izdala ukrepov, ki bi kazali na to, da bi stopila v vojno na strani Nemčije

Genova, 4. sept. c. Italijansko-francoska meja, ki je bila s francoske strani teden dni zaprtja, je bila sinčno zopet odprta.

Rim, 4. sept. e. Klub globokemu vltvu, ki ga je v Rimu napravila vest, da sta Angleščina in Francija stopili v vojno stanje proti Nemčiji, so italijanska javnost kažejo, da se nadaljuje evalvacija žen, otrok in starcev iz Velikih mest. Otroke in ženske iz zgornje Italije odpeljajo v Julijsko Kraljino, kjer smatrajo, da je to področje najbolj zavarovan pred morebitnimi presečenji. Za namestitev teh otrok se uporablja šolska poslopja in razni hoteli.

Se včeraj zjutraj, predno sta angleški in francoski veleposlanik podala v Berlinu formulirano zahtevo in hkrati zahtevala odgovor v roku dveh ur, so v Rimu še vedno upali, da pride do mirne rešitve sedanjega spora. Ni se izklučevala možnost, da bosta London in Pariz omilila svoje zahteve, in sicer na ta način, da se bosta zadovoljili z ustavljivo sovražnosti s strani Nemčije napram Poljaki in da bi se takoj pričela v smislu Mussolinijevga predloga direktna pogajanja s sklicanjem konference velesil. Italija je bila, kakor trdi »Mesager«, prva za to, da se omeje spopadi med Nemčijo in Poljsko in je odločno izjavila, da ne bo podvzeto nobene vojne inicijative. Zato je bilo potrebno, da bi se tudi druge države odločile za to, da posnemajo sklepne Italije. Italijanski narod čaka samo na Mussolinijevi ukrepe ter mimo, odločno in hladnokrvno gleda na razvoj dogodkov s puško ob nogi, kakor je dejal Mussolini.

Rim, 4. sept. e. V Italiji so bila z odlokom zaprtja do nadaljnje vsa zabavnišča.

Bukarešta, 4. sept. e. Bukareščanski službeni krogovi so sprejeli vest iz Rima, na podlagi katere je jasno, da želi Italija ostati na stališču pričakovanja. Ta vest je napravila v Rumuniji dober vltis, kajti stališče Rumunije je v marsičem odvisno od bodočega stališča Italije. Glede rumunskega stališča poudarjajo v rumunskih krogih, da je vojna, ki se pričela, našla rumunski narod popolnoma pripravljen. Vsa država je mirna in optimistično razpoložena. V vsakem primeru bo Rumunija mimo spremjam in opazovala razvoj vojnih in diplomatskih operacij in se bo potrudila, da se ne bo zapletila v ta spopad.

bardirali vas Denkošak pri Cernicah in vrgli 11 bomb, na vas Haška pa 7 bomb. Prav tako so bombardirali tudi kolodvor Kaniž. Porušen je bilo več zasebnih hiš. Bombardiranje je zahtevalo redno veliko število mrtvih in ranjenih, ker nihče ni pričakoval, da bi nemška letala po svecanih zagotovilih kancelarja Hitlerja predstavil Rooseveltu še nadalje bombardirala docela osamljene naselbine, ki so že po svojem položaju brez vsakega vojaškega pomenu. V ozemlju, ki so ga zasedle nemške čete, more Poljake in jim požigajo hiše. V Grudincu so nemška letala metala bombe s strupenimi plini.

Ob 10. so poljski letali pri Čenstobovi napadli dve nemški oklopni koloni in ju popolnoma razgnali in uničili. Večina vozil je bila razbita, pri čemer so imeli

Blokada Nemčije

Angleška in francoska mornarica zaprli vse morske poti do Nemčije

LONDON, 4. sept. e. Na vprašanje, ali je točno, da se je pričela blokada proti Nemčiji, je predstavnik oddelka za tisk pri angleški mornarici izjavil:

Blokada se je pričela istočasno, ko je izbruhnila vojna. Angleška vojna mornarica je skupno s francosko zaprla vse morske poti in je Nemčija na morju popolnoma odrezana od ostalega sveta.

Prvi streli na zapadu

Po objavi francoske vojne napovedi so začeli Nemci obstreljevati francoske utrdbe

Pariz, 4. sept. br. Takoj po objavi vojne stanje med Francijo in Nemčijo so bile alarmirane vse posadke v Maginotovi liniji. Znano je, da so Nemci že pred dnevi zasedli svojo Siegfriedovo linijo. Dočim je včeraj popoldne vladali na zapadni fronti popoln mir, je prišlo proti večeru, čim je bilo objavljeno, da je tudi Francija napovedala Nemčiji vojno, do prvi streli iz svoje utrdbe v okolici Strasbourg. S francoske strani so na strelnje odgovorili, vendar pa do kakega večjega spopada ni prišlo.

Hitler odšel na vzhodno fronto

Berlin, 4. sept. i. Snoči je odšel kancelar Hitler z ožjim spremstvom na vzhodno fronto. Wilhelmstrasse in ves Berlin sta bila v popolni temi, ko je kancelar zapustil palaco, pred katero se je bila zbrala ogromna množica ljudi, ki je kancelarju pred njegovim odhodom pribrala man-

Nadaljevanje s 1. strani

Nemci velike izgube. Poljaki so izgubili v tem področju od Nemške štiri letala. Poljska konjenica je pri Arawicah pognala v bog nemške čete, zoper zavzela vse v tem področju od Nemške štiri letala. Poljska konjenica je ceče zasedene vasi in zasleduje nemške čete preko meje na nemškem ozemlju.

Poljsko vojno poročilo

Poljaki se bore — Dosedaj so sestrelili 64 nemških letal sami pa so izgubili 11 — Zastrupljeni bonboni in cigarete

Varšava, 4. sept. e. Včeraj je bilo na mestu izvršenih šest zračnih napadov. Pri drugem napadu ob 9. je bilo poškodovan američko veleposlanstvo v Konstantinovu, mestecu blizu Varšave. Po informacijah američkega veleposlanstva so Nemci vrgli šest bomb, pri čemer je trpel ena hisa v soseski, dočim je bila vila američkega veleposlanstva neznačno poškodovana. Konstantinovo je mesto, kjer se nahajajo same vile in ni nobenega vojaškega objekta. Včeraj je bilo vrženih mnogo bomb, zlasti v predmestju Bjelane. Maternalna škoda in število človeških žrtev sta neznani. Nad Varšavo sta bila sestreljena dva nemška bombarde. V ostalih delih Poljske so se nadaljevale borbe. Po poljskih službenih poročilih so Nemci streličali na civilno prebivalstvo po vseh. Uradno poročilo navaja, da je bilo včeraj sestreljeno 27 bombnikov. Vsega skupaj so Nemci izgubili dozdaj 64 letala, Poljaki pa samo 11. Po poročilih poljskega generalstava so bile nemške napadne kolone pri Czenstohovi razbiti. V Zahodni Prusiji se vodijo borbe okrog Gdynje in Gdansk. Poljske čete so zavzale Olovlo in Kački. Po nadaljnjih obvestilih, ki jih sicer ne vsebujejo službeni komunikat, je poljski konjenici napad na črto Lesc-Raw w. z pri Poznanju v odbila sovražnika, ki je v prvih dneh borb zavezli ti mesti. Nemci so se umaknili cez mejo in poljske čete so prešle na nemško ozemlje. Poljaki so spet zavzeli mesto Zwolen, pri Poznanju, ki so ga Nemci zavzeli prvi dan. Najhujša borba se je vrnila pretoklo noč okrog Czenstohove. Vesti o rezultatih teh borb so zelo protislovne. S poljske strani pravijo, da so nemška letala večkrat metali bombe in balone z iperitom. Na mestu Hšanov so metalni cigareti in čokolade, ki jih sedaj presekajo, da ugotove njih vsebino. Zaradi napadov, ki so bili izvršeni včeraj na Poznanj, je bilo mnogo žrtev med civilnim prebivalstvom.

Nemci demantirajo

Berlin, 4. sept. AA. DNB: Varšavski radio je opozoril včeraj popoldne najresnejše civilno prebivalstvo, naj se varuje čokoladnih bombonov, ki jih mečejo nemška

letala, ker je v njih strup. Nato je radio poročal, da so nemška letala vrgla male balone, napolnjene s iperitom in da je bilo zaradi tega več otrok poškodovanih. Agencija DNB je pooblaščena izjaviti, da so sporocila varšavskega radija neresnicna. Poljska telegrafska agencija trdi, da so nemška letala bombardirala v velikem številu primerov civilno prebivalstvo, posebno kmite, ki delajo na polju in da so bombardirala zdravnikov v Gradžadžu, ki so nudili ranjenim pomoč. DNB smatra, da je odveč demantirati vse te izmišljotine. Vsihujte se vprašanje, ali nimajo ta izmišljena »verzversta« mogoče cilj prepričati vodjo in kancelarja rajha preklipati povelje, naj se napadajo samo vojaški objekti. Povelje führera se stele posluša. Gre za frivolno igro z ognjem.

Vojna v zaledju

Varšava, 4. sept. e. Varšavski radio je večkrat opozoril prebivalstvo, da Nemci z letali prevzajajo svoje vojake, ki se spuščajo s padali na hrbtom poljske fronte. Ti vojaki imajo dolžnost, da rušijo brzjavne drogove, telefonske in druge naprave, mostove in zbirajo podatke o poljski vojski. Te vesti pošiljajo po malih radijskih postajah, ki jih imajo s seboj. Nemškim vojakom se je posrečilo, da so zastrupili vodnjake v varšavski okolici. Vsa, kdo opazi tako osebo, je po naredbi oblasti dolžan, da alarmira bližnje prebivalstvo in obvesti oblasti.

Nemci potopili poljsko podmornico

Berlin, 4. sept. i. Vrhovna komanda nemške mornarice javila, da je bila pred pristaniščem v Gdansk potopljena neka poljska podmornica.

Velika obramba Westerplatte

Varšava, 4. sept. i. Poljska posadka na Westerplatte, ki ima komaj bataljon mož, se je drži in še kreplje odbija nemške napade.

Nemški vojni načrti

Najprvo bodo poskusili naglo premagati Poljsko in nato z vso silo navaliti na zapadno fronto Italija bo samo politično podpirala Nemčijo

BERLIN, 3. sept. e. Neki predstavniki nemške vlade je včeraj izjavil novinarjem, da je predlog glede umaknitve nemških čet iz Poljske, ko se je že prelavila kri nemškega vojaka na meji, blazen in predren. Taki so bili tudi predlogi Anglie. Mi v prvi vrsti delamo Anglio odgovorno za politiko obkoljevanja. Nemčija dozdaj še ni Poljski napovedala vojne. Te stvari so se v moderni zgodovini postopoma spremenile. Mi moramo počakati na razvoj dogodkov, predmoreno reči, ali naj vodimo vojno na dveh frontah, to je, da počakamo, kako bo Anglia tolmačila vojno stanje. Ce bi

Pariz pripravljen na vojno Mnogo trgovin je zaprtih, ker so lastniki z osebjem odrinili v vojsko

Pariz, 4. sept. e. Včeraj ob 17. se je pričelo vojno stanje med Francijo in Nemčijo. To zakasnitev je v primeru z Anglijo pripravila tematski razlogom, da katerih je treba iskatki enega v zadnji francoski deželi v Berlinu. Kljub temu pa se je Francija že ob 11.15 dalje smatrala v vojno stanju z Nemčijo. Po obvestili, ki ga je podal predsednik Chamberlain, je Pariz ohranil popolno mirnost in francoski prestolnica ima izgled zapuščenega mesta, kajti civilno prebivalstvo prostovoljno odhaja na deželo. Več trgovin je spustilo roloje in zaprolo vhodna vrata z močnimi kličuvanicami, ker so moralni lastniki in osebje v vojsko. Znatno, kako so ti ljudje v svojem tipičnem smislu za imetje in red pred svojim odhodom preleplili izložbeno okno s papirjem, da bi šipe v primeru bombnih eksplozij in zaradi silnega zračnega pritiska ne popokale. Policia je opremilna s šlemi in plinskim maskami. Oblasti so objavile, da bo vsakdo, ki bo plenil po stanovanjih ali trgovinah, takoj obsojen na smrt.

94 milijard frankov za obrambo

Francoška narodna banka je dobila poblastilo, da poleg 69 milijard vojnih kreditov, ki jih je parlament soglasno odobril, izplača še 25 milijard za vojne namene. Francoška državna obramba ima na ta način poleg rednih proračunskih kreditov na razpolago skupno še 94 milijard.

Vojvoda Kentski admiral angleške vojne mornarice

London, 4. sept. c. Vojvoda Kentski je predstavil svoje odrejeno mesto kot admirala angleške mornarice. Angleška admiralitev je izdala vsem trgovskim ladjam nalog, da snejo pluti samo v spremstvu vojnih ladij.

Sirske prostovoljci za Francijo

Damask, 4. septembra. k. Po vsej Siriji so bile včeraj velike manifestacije, na katerih so govorniki izražali ob odobravanju množico svoje simpatije in iskreno prijetljivo in zavezanstvo do Francije. Vsa Sirija je dokazala, da še nekoli ni bila Francije tako blizu kakor v teh usodnih dneh. Že v tem včerajšnjem dne je prijavilo v dehrovolske legije več desetino domačev, ki so pripravljeni pomagati Fran-

čiji. Zastopniki nemške vlade so se zadnje dni pred potekom pogodbe zelo prizadevali, da bi trgovsko pogodbo obnovili, toda turška vlada je obnovitev trgovske pogodbe z Nemčijo odklonila.

»Hvala Angliji!«

Varšava, 4. sept. e. Včeraj okrog 12. je bila objavljena vest, da je Anglija stopila v vojno proti Nemčiji. Speaker varšavske radio-postaje je večkrat po radiu ponovil: Hvala Angliji! Na ulicah se je zbrajo mnogo prebivalstva, ki je navdušeno prepevalo angleško himno in vsa mesto je bilo takoj v zastavi. Ljudje, moški in ženske, so se začeli zbrati pred angleškim veleposlanstvom. Kjer so prijevali navdušene manifestacije Angliji. V Varšavi vlada zelo dobro raspoloženija.

Ko so se pred angleškim poslanstvom vršile velike manifestacije, sta se pojavila na Balkanu angleški poslanik Kennard in zunanjji minister Beck, ki podala roke in imela krajsko nagovor na množico, v katerih sta nazdravila zvezni Anglije in Poljske, ter napovedala, da bo trajala vojna do skupne zmage.

Vojška moč Poljske

Poljska ima 35.000.000 prebivalcev na površini 389.000 kvadratnih km. Poljske meje so dolge 5.529 km. Od tega odpade meja na Nemčijo 2.496 km, na Rusijo pa 1.100 km, ostanek odpade na mejo z Baltiškim morem, Romunijo in Slovaško.

Zanimivo je, da so skoraj vsi člani vlade oficirji. Predsednik poljske vlade je general Skladovski, zunanjji minister polkovnik Beck, vojni minister general Kasprzycki, njegov pomočnik je general Gudkowicz in minister za promet je polkovnik Ulrich. Poljska ima lahko pod orožjem v vojni 6.000.000 bororcev. Poljska armada pod kodo močna. V miru ima 30 divizij, 31 artillerijskih polkov z lahkim topom in 10 polkov z težkim topom. Ima tudi močno kavalerijo 40 polkov. Letal ima 800 sposobnih za napade in borbe v zraku. Poljska mornarica ima 4 torpedovke po 1.500 ton in 5 podmornic.

Nemci potopili poljsko podmornico

Berlin, 4. sept. i. Vrhovna komanda nemške mornarice javila, da je bila pred pristaniščem v Gdansk potopljena neka poljska podmornica.

Velika obramba Westerplatte

Bruselj, 4. sept. e. Pariz. Zaradi razvoja mednarodnih odnosi v Evropi je predsednik vlade Pierlot (kotnik) je predsednik vlade Pierlot v kvenčem ponudil delavski stranki vstop v vlado. Glavni odbor belgijske stranke, ki se je takoj ustalil, je ta predlog sprejal. Sestava novih belgijskih vlad je sledi:

Predsednik vlade Pierlot (kotnik), ministra brez listnice Deman (socianist), Janson (liberal), ministra za zunajne zadeve Spak (socialist), ministra za narodno obrambo general Denis, finančni minister Git, prosvetni minister Disberg, pravosodni minister Sudan (socialist), gradbeni minister van der Porter, prometni minister Mark (kotnik), kmetijski minister Dastremont-Linden (kotnik), gospodarski Sak (kotnik), minister za ljudsko zdravje Gaspar (liberal), minister za prehrano Delfos (kotnik), minister za propagando Voters (socialist), kolonialni minister Vlesenev (kotnik). Socialisti so dobili pet ministrov, ki so takoj ponoci prisegli pred Nj. Vel. kraljem.

Tudi v Franciji koncentracijska vlada

Pariz, 4. septembra. AA. Pariz: Predsednik vlade Daladier je imel snoci dolg sestanez z letalskim ministrom Guy la Chambron, nato pa s predsednikom parlamenta Herriotom, s katerim je kakor se zdi, razpravil o možnosti, da se čim prej imenuje vlada narodne koncentracije. Zunanji minister George Bonnet je sprejal srečo veleposlanika Zedinjenih držav in Turdije, predsednik republike Lebrun pa poljskega veleposlanika.

Evakuacija angleških mest

London, 4. septembra. c. Do sobote ob 18.00 je bilo iz Londona evakuiranih 485.000 oseb, odrejenih za evakuacijo. Evakuacija vseh drugih večjih angleških mest je bila v sklicanju konferenca štirih velesil, samo da bi se zdaj pridružila tudi Rusija.

Prvi letalski alarm v Londonu

London, 4. sept. c. Ob 2.30 zjutraj je bil za London in za jugovzhodni del Anglije dan alarm za zračni napad. Znak, da je nevarnost minula je bil dan še ob 4.15. Naknadno se je izkazalo, da ni bilo sovražnih letal nad Anglijo, temveč so protiletalske straže pomota smatrali angleška letala kot sovražna.

Vse prireditve v Angliji odpovedane

London, 4. sept. c. Do sobote ob 18.00 je bilo v Angliji vse gledališča in kinematografske predstave, prav tako tudi vse sportne prireditve.

Amerika prevzela zastopstvo angleških interesov v Nemčiji

London, 4. sept. AA. Reuter: Uradno se sporoča, da je po odhodu angleškega poslance Hendersona iz Berlina američko veleposlanstvo prevzelo zaščito angleških interesov v Nemčiji. Istotako je švicarsko poslanstvo v Londonu prevzelo zaščito nemških interesov v Veliki Britaniji.

Turčija odklonila obnovno trgovinske pogodbe z Nemčijo

Atene, 4. sept. e. Vest o borbah na Poljskem je napravila globok vtis v javnosti. Grški uradni krogi so ukrenili vse potrebno za varnost države. V ta namen so bili tudi vse vojaške edinice na novo opremljeni. Poudarjajo pa, da imajo vtič izključno obrambni način, ker Grčka nimata proti nikomur napadnemu namenom. Ves potreben vojni material, zlasti topove, posiljajo na določena mesta. Priprave za

obrambo proti napadom iz zraka se pospešeno nadaljujejo. Vsa glavna mesta so zavarovana s protiletalsko artilerijsko. Po vsod pripravljajo zaklonišča za obrambo civilnega prebivalstva in kopljijo jarke. Vprašanje preskrebe države z živilji je glavna skrb vlade. Vojni ukrepi so na dnevnu redu.

Amerika ostane zaenkrat neutralna

Proglas Roosevelta ameriškemu narodu — Dasi obsoja nasilje kot sredstvo politike, bo Amerika zaenkrat ostala ob strani

Washington, 4. sept. AA. Hayes: Predsednik Zedinjenih držav Roosevelt je govoril snoci po radiu vsemu ameriškemu narodu. Dejal je, da je imel do zadnjega upanje, da bo mir ohranjen ter navezeno trud ameriške vlade v korist miru v toku zadnje krize, natančneje pa je dodal:

Nazivlje vojni smatram, da imamo pravico in razloge, da se držimo v naši nacionalni politiki osnovnih načel morale in vere in da nadaljujemo napore za vzpostavitev miru, ker bomo nekega dne mogete že koristiti. Pravljeno je naglasiti, da so nesrečni dogodki zadnjih let sloneli na uporabite sile ali grožnje s silo. Zdi se mi jasno, da mora že v začetku te velike vojne pripeljati Zedinjeni državi težišči na tem, da se Slovensko zagotovi končni mir, ki bo izključil možnost uporabe sile napram narodom.

Potem, ko je izjavil, da ne namerovata poslati ameriških let v Evropo, je Roosevelt dejal: Za zdaj pripravljamo proklamacijo o ameriški neutralnosti. To bi storil celo v primeru, da ne bi obstopal zakon o neutralnosti, ker je taka deklaracija v skladu z mednarodnim pravom in ameriško politiko. Po tej proklamaciji bodo storjeni tudi drugi ukrepi v zvezi z obstoječim zakonom o neutralnosti. Mi po veliki verjamem v duhovne vrednote v kakršnikoli koli religiji, mi verujemo v duh nove zaveze, to je nauk, ki uči našo ne uporabljajo sile, saj ne uporabljajo sile oboroženih vojsk in bomb. Američani spoštujejo gotovo ideje in idealne narodne varnosti ter morajo danes delati tako, da ohranijo to varnost, ki je zvezana z varnostjo ameriškega kontinenta v oceanov, ki ga obdaja.

Na koncu je Roosevelt apeliral na edinstvo narodov v zvezi s obnovljivo vojno. Ne more se zahtevati, da mora že v začetku te velike vojne pripeljati Zedinjeni državi težišči na tem, da se Slovensko zagotovi končni mir, ki bo izključil možnost uporabe sile napram narodom.

Velike uganke

King Hall o negotovosti najvažnejših činiteljev, ki bodo vplivali na izid vojne

Pariz, 4. sept. k. Izredno pozornost je zanimali, katerega je objavil v vseh večjih listih Stephen King Hall, znani informator nemškega naroda. Med drugim pravi: King Hall, da so najvažnejši činitelji, ki bodo bistveno vplivali na izid vojne med Nemčijo in Poljsko ter Francijo in Anglijo na drugi strani sledijo:

</div

DNEVNE VESTI

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravške banovine« št. 70 z dne 2. t. m. objavlja ukaz o spremembah vlade, ukaz o razpustu narodne skupštine, uredbo o banovini Hrvatski uredbo o razsiritvi predpisov o banovini Hrvatski na ostale banovine, uredbo o političnih zakonih, naredbo o veterinarski kontroli nad odpremljanjem živine s kamenjem v drugi kraje, kakor tudi živine, ki se o prenemajo s sejmov in tedenskih tržnih dneh po nakupu in prodaji, pravnik za opravljanje državnega strokovnega izpitja veterinarjev in razne objave iz »Službenih novin«.

Vlaki vozijo redno. Zeležniška uprava nam je na tozadjevo vprašanje odgovorila, da vsej vsi vlaki tako potniški in brzi v vseh smereh redno in ni bilo včeraj ter tudi danes nobenih sprememb v vozniem redu, glede železniških zvez z inozemstvom pa so bile spremembe že pred dnevi objavljene.

Trgovska učilišča Robida

s pravico javnosti

Ljubljana, Trnovska ulica 15
vzposablja mlade ljudi po sodobnih metodah in individualnem pouku za samostojno trgovcev in prvovrstne pisarniške moči. — Vpisovanje vsak dan popoldne in popoldne Trnovska ulica 15

— Italijanski in nemški državljanji, Slovensi Srbi in Hrvati, rojeni v letih 1879 do 1921, moški in ženske, ki bivajo na ozemlju dravške banovine, se nujno naprošajo, naj v lastnem interesu javijo podpisnemu društvu točen naslov. Tisti, ki bivajo v mestu Ljubljani in v neposredni okolici, naj se zglašijo osebno v društveni pisarni Ljubljana, Tyrševa cesta 1 a-IV, med uradnimi urami od 8. do 12, in od 15. do 18. Vsi ostali naj javijo svoje naslove pisorno. Stvar je nujna in važna! Braniborski osrednji odbor, Ljubljana, Tyrševa cesta 1a-IV.

— Dr. Juraj Krmelj je se po 10 letih vrnil. Svečanejo sprejemanje dr. Juraja Krmeljca, ki se je vrnil po 10 letih iz tujine, se je udeležil tudi dr. Vladko Maček ter okoli 30.000 ljudi. Posebna delegacija zagrebških mestnih organizacij, je sprejela dr. Krmeljca že na obmejni postaji na Raketu. Dr. Krmelj sta pozdravila na kolodvoru gospo Košutč in minister dr. Srdjan Budisavljević.

— Umetniška razstava v Zagrebu. Včeraj zjutraj je bila otvorjena v domu Ilirskove umetnosti v Zagrebu razstava slikarjev in kiparjev, ki jo je organiziral zagrebški klub likovnih umetnikov. Razstava je otvorila kot zastopnik bana dr. Šubišić načelnik prosvetnega oddelka prof. Dragotin Perc. Med razstavljaljkami so tudi Slovenske Karla Bulovec, ki je razstavila tri plastične in nekaj risb, Mira Klobučar, absolventka zagrebške akademije, ki je razstavila 15 slik, Elda Piscane, ki je razstavila dve slike za freske in dve oljartni slike, Mira Pregelj, ki je razstavila dve slike na steklu in več risb in akvareljev, ter Anica Zupanec-Sodnikova, ki je razstavila 5 slik. Skupaj je razstavilo 26 slikarjev in kiparjev nad 300 del. Razstava bo odprta do 25. septembra.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo delno oblačno, zmerino toplo vreme.

včeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani. Najvišja temperatura je bila v Splitu 30. v Beogradu in Dubrovniku 29, v Sarajevu in Kumboru 28, v Ljubljani 27, na Rabu 26, v Zagrebu in Mariboru 24.9, na Visu 23. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762.9, temperatura je znašala 16.5.

Christofor učni zavod

s pravico javnosti

Ljubljana, Domobraska c. 15.

vpisuje sedaj redno vsak dan tudi v nedeljo dopoldne in popoldne.

Zavod je organiziran kot redna enoletna trgovska šola. Učenci in učenke uživajo ugodnosti kot na drž. trgovske šolah (veljavnost izprizelj, rodbinske doklade, vozne olajšave). Zavod je urejen po vzoru slhinskih inozemskih šol in je največji in najmodernejši te vrste v naši državi. — Lastno novo šolsko poslopje! Edinstvena strojepisnica s 50 pisalnimi in računskimi stroji. Zavod ima vse prednosti sodobnega in odličnega učnega zavoda in zavzema vedno mesto v tej vrsti strokovnega solstva ter je potren po ministvrstvu trgovine in industrije ter kr. banske uprave. Solinina zmerna! Pojasnila in prospekti brezplačno na razpolago osebno ali pisorno. Telefon dir. 48-43.

Iz Ljubljane

—lj Službe božje na kraljev rojstni dan. V proslavo kraljevga rojstnega dne bo v sredo ob 10. v stolnici sv. Nikolaja slovenska pontifikalna maša, po kateri se bo zapela zahtvalna pesem »Tebe Boga hvalimo« s pripadajočim molitvijo za kralja. V pravoslavni cerkvi bo svečana služba božja ob 9. v evangeljski cerkvi ob 10. v stolnici sv. Jurija.

—lj Nové pevce in pevki (tudi začetnike) sprejema pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v ponedeljek, torek, v četrtek in soboto med 18. in 20. v društvu prostorih v Mestnem domu. I. nadstropje desno.

—lj Psihoterapevt Karmen sprejema obisk do 20. sept. od 9-12 in od 15-19 v Ljubljani, hotel »Socák«, Sv. Petra cesta.

vpisani gojenci v Hubadovi pevski dvorani in sicer gojenci za klavir ob 15. uri, gojenci za violinu ob 16. in za vse ostale predmete ob pol 17. uri. Tam bodo izvedeli, kateremu strokovnemu učitelju so dodeljeni in z njim bodo določili vsaj provizorični urnik. Redni začetek pouka bo v četrtek 7. t. m.

—lj Ravnateljsko srednje glasbene šole (državni konservatorij) opozarja: 1. da se sprejemajo novi gojenci še danes in juči v konzervatorijski pisarni. 2. Da bodo sprejemni izpiti od 6. do 10. t. m. 3. Bivši gojenci drž. konservatorija se lahko vpisajo na srednjo glasbeno šolo do 15. t. m. 4. Redni pouk se prične v ponedeljek 18. t. m. ob 15. uri. Vpisovanje na visoko šolo (akademijo) bo začetkom meseca oktobra.

Sokoli! Posečajte in podpirajte Sokolski kino v Šiški!

—lj Redni letni delegatski zbor Narodne strokovne zveze, ki je bil določen za 10. t. m. v Medvodah, je zaradi gotovih tehničnih ovir preložen na poznejši čas. Dan in kraj rednega letnega delegatskega zboru bomo objavili pravocasno.

—lj Nove pevce in pevki (tudi začetnike) sprejema pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v ponedeljek, torek, v četrtek in soboto med 18. in 20. v društvu prostorih v Mestnem domu. I. nadstropje desno.

—lj Psihoterapevt Karmen sprejema obisk do 20. sept. od 9-12 in od 15-19 v Ljubljani, hotel »Socák«, Sv. Petra cesta.

Iz Celja

—c Oprostilna sodba v procesu zaradi konkurza Ilirske rudarske družbe. Kakor smo že poročali, se je pričela v torek pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju razprava proti notarju dr. Dušanu Senčaru iz Prevalja, proti lesnemu trgovcu in posestniku Karlu Sedaju iz Prevalja, proti lesnemu trgovcu in posestniku Ivanu Veržuru iz Černeč pri Dravogradu in proti posestniku Matevžu Kraju iz Prevalja v zvezi z konkursom Ilirske rudarske družbe v Prevaljah. Razprava je bila v četrtek zvezek prekinjena. Nadaljevala se je v petek popoldne in je bila v petek zvezek zaključena. V soboto ob 11.45 je predsednik senata s. o. s. dr. Dolničar razglasil sodbo, s katero se vsi obtoženi oprločajo. Sodišče je prislo na podlagi Izpovedi prič in dokazilnega gradiva po prepricnjaju, da obtožencev ne zadevajo nobena kritika. Inkriminirana cenitev premoga Ilirske rudarske družbe je bila pravilna in tudi dr. Sendar ni kršil predpis notarskega zakona.

—c V prepriču ga je usmrtil. V četrtek zvezek je posestnik Miha Jereb v neki kleti v Gubenu pri Piščanju in prepriču na padel 43letnega posestnika Martina Čepina iz Gubenga ter ga z nožem trikrat zabodal v prsi in glavo. Tedko poškodovanega Čepina so prepeljali v celjsko bolničko, kjer je v soboto dodatno izhljal.

—c Umrl sta v petek v celjski bolniči 27letni splavar Franc Stiegl iz Okonine pri Rečici ob Savinji in 50letni zasebnik Matevž Matko iz Polje pri Braslovčah.

—c Napadi in nesreča. V Eukoviju pri Frankelkovi je neki moški v četrtek zvezek napadel 27letnega dñmarja Fr. Podpečana iz Stranic pri Konjicah ter ga za-

Danes ob 16., 19. in 21. uri! — V glavnih vlogah mlada, simpatična

DEANNA DURRIN

KINO UNION — TELEFON 22-21

Pesem sreče

Krasen film petja in razvedrila!

ALI BABA

IN 40 HAJDUKOV.

Samo še danes!

Razkošno inšcenirana in duhovita filmska komedija. Doživljaj in komična usoda mladeniča v pravljici deželi 1001 noči. Dve uri zabave in smeja! Kino Sloga, tel. 27-30

Danes ob 16., 19. in 21. uri.

KINO MATICA — TELEF. 21-24 PEKEL V LJUBEZNI

ob 16., 19. in 21. uri

Film o ženi, za katere ljubezen so moški vse žrtvovali. Erotika — realizem — ljudske strasti. — V glavnih vlogah: JEAN GABIN in MIREILLE BALIN

bodel z nožem v prsi in levo roko. V nedelje popoldne je padel 17letni zidarjič Valenec Franc Kmecl iz Celja pri gradnji nekega poslopja v Celju z lestev na kup zelezja in si zlomil več reber. Ko se je 24letni delavec Jože Korber s Polzele vrnil v petek zvezek mimo bratove hiše, ga je brat napadel z nožem in ga zabodel v

desno roko. Ko je vozila 39letna posestnica Roza Fidlerjeva iz St. Vida pri Grobelnem v petek krmo proti domu in skočila z voza, je padla tako nesrečno, da si je zlomila levo roko v podlaktu in si nalomila desno roko v zapest. Poskodovanci se zdravijo v celjski bolnici.

Nedeljski sportni dogodki

Jubljana, 3. septembra

II. kolo hrvaško slovenske lige se je končalo po večini zmagami domačih klubov. Bili sta le dve izjemi, ena v Ljubljani, kjer je Ljubljana zgubila že drugo tekmo, in pa v Splitu, kjer je prislo do deževje tekmo. Poraz Ljubljane prav je za prav ni presenetil. Njena enajstorka letos ni v formi in zaradi tega ni računata, da bi igrala vidnejšo vlogo.

Zaradi poldno odmerjenega prostora posljamo v glavnem le važnejše rezultate.

Hask je zasluženo premagal Ljubljano s 3:1. Igra gostov se je odlikovala po lepih kombinacijah, pred golom pa je manjkalala potrebitna odločnost. Bil je to isti Haški, kakor smo ga vajeni vsa leta. Ljubljana je zlasti v prvi polovici popolnoma odpovedala.

Po odmoru je bilo v mostu več poleta, bilo je tudi precej prilik za realizacijo, a jih napad ni izrabil.

V Zagrebu je Gradjanski premagal Concordio 3:0. Po igri bi moral biti rezultat ničji. V Sarajevu je po izenačeni igri Saški s težavo premagal Split z 2:1. V Osijeku je domaća Slavija porazila Bačko 5:2. Hajduk je igral doma, a je klub temu varalničku Slaviji oddal točko. Iz je bil 0:0.

Prvenstvo LNP je prineslo naslednje rezultate: Mars : Bratstvo 2:1, Jadran : Svoboda 5:0, Reka : Hermes 3:2, Kranj : Disk 5:2, Maribor : Gradjanski 7:0, Železnica : Mura 1:0.

V Bjelovaru je bilo državno prvenstvo posameznikov v plavanju. Na 1500 m prostu je zmagal Žižek (Jug) v 21:13.8, na 100 m prostu Cerer (Ilirija) v 6:18.5, na 100 metrov prsno Werner (Ilirija) v 1:18.5, kar je bolje od rekorda, 2. Martin (Ilirija)

1:13.7, na 100 m prostu 1. Beara (Jadran) 1:13.7, bolje od rekorda, 2. Finc (Ilirija) 1:14.5, tudi bolje od rekorda, na 200 m prsno 1. Werner (I.) 3:23.4, 2. Martin (I.) 3:32, na 100 m hrbtno 1. Smolik (Vlitorija) 1:23.8, bolje od rekorda. Klubski zmagovalec je Ilirija.

V teniskem finalu za Davisov pokal vo-

di Amerika nasproti Avstraliji 2:0. Riggs je premagal Bromwcha 6:4, 6:0, 7:5. Parker pa Quista 6:3, 2:6, 6:4, 1:6, 7:5. Damski teniski dvojboj za srednjevropski pokal med Jugoslavijo in Madžarsko se je končal z znago Jugoslavije s 3:2.

Filadelfija, 4. sept. AA. Pri nadaljnem tekmovalnju za Davisov pokal je avstralski double Bromwich-Quist premagal ameriški double Kramer-Hunt s 5:7, 6:2, 5:7, 7:5, 6:2. Po tej tekmi vodi Amerika z 2:1.

Z globoko potrtim srcem sporočamo prežalostno vest, da je po kratkem in mučnem trpljenju Bogu vdano preminul naš nadvse ljubljeni soprog, ozir. sin, oče, tast, stari oče, brat svak in stric, gospod

FRANC P. ZAJEC
častni meščan ljubljanski, optik, posestnik itd.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 6. t. m. iz doma žalosti, Pivovar 12, ob 5. uri popoldne k Sv. Križu, kjer bo položen v rodbinsko grobničo k večnemu počitku.

LJUBLJANA – VRBOVSKO, dne 4. septembra 1939.

MARIJA ZAJEC, sopoga;

MILOVAN ZAJEC, sin;
MIRA, por. inž. Poljanšek,
NADA, por. Weilguny,
VIDOJKA ZAJEC, hčere;

FRANC ZAJEC, stari oče;
HERTA ZAJEC, snaha;
Inž. Lojze Poljanšek,
Gustav Weilguny, trg., zeta

MIRJAM, GUSTI, MILČI, LOJZEK, vnukinja in vnučki
rodbine: inž. RUDOLF ZAJEC, PARKELJ, SIKOŠEK IN VEHOVAR.

Zakaj je Hindenburg

zmagal pri Tannenbergu

Po prvih ruskih uspehih 1. 1914 v Vzhodni Prusiji je prevzel poveljstvo in porazil rusko Samsonovo armado

Pred nekaj dnevi je ves svet v napetoosti pričakoval, kaj bodo nemški vođilni ljudje povedali na tannenberški proslavi. Napetost je dosegla vrhunc, ko je bilo objavljeno nekaj dni pred datumom, ki je bil določen za proslavo, to je pred 27 avgustom, da sta Nemčija in Rusija sklenili nenapadnalo pogodbo. Zato ni bila majhna senzacija, ko je svet izvedel, da proslave zmage pri Tannenbergu ne bo in tudi ne bo sklican nemški državni zbor, ki naj bi nadomestil proslavo z važnim govorom Adolfa Hitlerja.

Kaj se je zgodilo 1. 1914 pri Tannenbergu, ki je majhna vas v vzhodni Prusiji?

Pri Tannenbergu je nemški general Hindenburg premagal v stiričnevni strasti bitki ruskega generala Samsonova.

Dne 23. avgusta 1914 je šef nemškega generalstava po Moltke poslal že tretje letno upokojenemu generalu infanterije Paulu von Beneckendorfu in Hindenburgu brzjavko, s katero je obletnemu Hindenburgu, ki je bil pred upokojitvijo komandant IV. divizije v Magdeburgu, sporočil, da ga je cesar imenoval za komandanta osme armade, ki se je že spopadla z Rusi v vzhodni Prusiji.

Von Hindenburg je bil vesel, da so ga poklicani v obrambo domovine, že je mislil, da so pozabili na njega. General Ludendorff mu je bil dodeljen kot šef generalnega stava v armiji. Na kolodvoru v Hanoverju je Hindenburg že čakal poseben vlak. Von Hindenburg je sprejel na kolodvoru generalni major Erich von Ludendorff. Tako je Hindenburg spoznal Ludendorffa. Po znaju sta se ta dva generala spopolnjevala.

Hindenburg je bil rezerviran in je dolgo premisljeval, preden se je odločil. Ludendorff je bil drzen in impulziven.

V vlaku je von Hindenburg čestital Ludendorffu za uspeh pri obleganju trdnjave Liege, nakar je vprašal, kakšen je položaj v vzhodni Prusiji. Ludendorff je odgovoril, da Nemčija trda preda, Rusi zmagujejo, general von Prittwitz je nesposoren. Oba generala sta se zatopila v vojske zemljevid. Nekej ur pozneje sta izstopila na kolodvori Marienburgu, z njima, ki sta postala nova poveljnica v tem delu fronte, se je usoda prebomnila v korist Nemčije. Nekateri so trdili, da je Hindenburg izdelal načrte za bitke v vzhodni Prusiji že 25 let prej, ko je bil še stotnik, res pa je, da je Hindenburg prvič videl terene okoli Tannenberga dne 24. avgusta 1914. Kar je Hindenburg že prej vedel o Tannenbergu, je bilo to, da so tam v bližini L. 1410 Poljaki in Litvanci porazili tevtonske viteze, ki so začeli prodrijeti proti vzhodu.

V nekaj dneh je bila od Rusov poražena nemška vojska reorganizirana in pripravljena za napad. Strategi načrt je bil kaj enostaven. Ruska armada, ki ji je poveljeval Rennenkampf, je prodirala s severa v vzhodno Prusijo, ruska armada pod poveljstvom generala Samsonova pa je prodirala od vzhoda. Treba je bilo preprečiti, da vseči ceno spojitev obeh ruskih armad, uničiti najprvo Samsonovo armado, nato pa se obrniti proti Rennenkampfu in ga premagati.

Hindenburg in Ludendorff sta poznala poveljnika sovražne vojske. Računala sta na Rennenkampfov komodnost in se nista

uračunala računala sto tudi s srečo in bila jima je naklonjena. Pri nekem ubitem ruskom oficirju so našli listine o premikanju in položaju ruske armade. Rennenkampf in Samsonov sta se pogovarjala s šefom generalnega štaba Gilinskim radiofonično, a nešifrirano. Nemci so lahko uvedeni o tem sta se pogovarjala.

Dne 26. avgusta se je pričela velika bitka v zgodnjih jutrijnih urah. Samsonov je vrpel svoje polke proti sredini nemške fronte, ki je bila razmeroma šibka, a prodrl je predalec. Od strani sta ga napadala nemška generala von Francois (potomec francoskih Hugenontov, ki so emigrirali v Nemčijo) in von Mackensen. Samsonov se je znašel nedoma v kritičnem položaju. Nemci so prešli v ofenzivo, edina Samsonova nadra je bila Rennenkampf, ki bi mu prisel na pomoč od severa, a Rennenkampf se ni premaknil. Dne 27. 28. 29. avgusta je bila bitka, nemška poveljnica von Mackensen in von Francois sta že strnila svoje polke, Samsonov je bil docela obkoljen. Nemci so uničili njegovo armado. Samsonov je uvidel, da je izgubljen. S skupino oficirjev je v noči na 30. avgust skušal do speti do ruske meje skozi gozd pri Willenbergu. V temi se je ločil od oficirjev in si zori pognal kroglo v glavo. Pred samomorom ga je izsledil eden od spremljajočih oficirjev, temu je Samsonov ukazal, naj se reči in njega pusti samega.

Osem dni kasneje je Samsonova žena izvedela iz časopisov, da je njen mož padel pri Tannenbergu. Poraz ruske armade pri Tannenbergu so Rusi zamolčali. Kljub temu je Samsonova žena izvedela, kaj se je

zgodilo pri Tannenbergu in začela je upati, da je bil mož ujet. Z nadčloveško voljo in vztrajnostjo se je tej ženi posrečilo proti L. 1915 najprvo v Berlin, kjer je kot članica Rdečega kriza obiskovala ruske ujetnike in iskala med njimi generala Samsonova, a ga ni našla. Posrečilo se je, da je naposled priti do Tannenberga v vzhodno Prusijo. Poznala je iz zemljevidov vso okolico in gozd pri Willenbergu. Cudežni instinkt jo je peljal prav v bližino kraja, kjer si je njen mož končal življenje po porazu. Naletela je na dvorja Žedamskega, kjer ji je povedal, da je našel nekaj dni po bitki pri Tannenbergu v gozd mrtvega Rusa in ga pokopal. Rus je imel okrog vrata medaljonček s sliko neke ženske. Žedamski je Samsonov pomilil medaljonček, češ poglejte si ga. Samsonova je odpela obesek in zagledala v njem svojo sliko ter se zgrudila nezavestna v načrto dvorja Žedamskega. Truplo generala Samsonova so izkopali, bilo je še dobro ohranjeno, ker je bilo pokopano v pesku. Rana od krogle na sencihi je bila še dobro vidna.

Proti koncu poletja 1914 je vsa Nemčija poznala zmagovalca pri Tannenbergu von Hindenburga. Postal je najbolj popularen nemški general, čeprav ga poprej niti Hanoverčani niso poznali, dasi je v Hanoverju prejel razjeze, nato kaznujejo svoje nezvezne žene. V Vaziristanu se može najprej razjeze, nato kaznujejo svoje nezvezne žene in jih zapode na hiše, pozneje se pa zoper pobotajo z njimi. Seveda će imati žene odrezan nos, je treba spraviti njen obraz zoper v red. In tako dela iznajdljivi troveci v Bannu dobre kupčice. Iz Evrope naroča umetne nosove v krasni bronasti barvi, da odgovarjajo polti vaziristanskih žen in ti umetni nosovi gredo kaj dobro v denar.

Beppa. Bil je prepričan, da bo občinstvo takoj opazio to zamenjavo in da bo na novo primerno reagiralo. Toda čakal je zmanjšano. Občinstvo je ostalo hladno, nobena roka se ni zganila, da bi zapisovala. Ves blej od razočaranja je odšel Caruso v svojo garderobo in nikoli več ni hotel tega poskusa ponoviti.

Umetne nosove prodaja

Med divjimi plemenami Vaziristana, krajno med Indijo in Afganistanom, se je ohranilo še mnogo starih običajev. Nekateri med njimi so izraz največje posuvelosti. Tako se je ohranil iz davnih časov običaj, da odreže mož ženi nos, če jo zasači v drugim. Kultura, ki prodira v te kraje polegoma iz stikov z Anglezji, tegu krutega običaja se ni mogla zatreći, vendar se pa pozna njen vpliv tudi tu.

Neki troveci v naseljih Bannu je prisel na srečno misel, da bi naročil iz Evrope umetne nosove in jih prodajal nezveznim ženam — seveda za drag denar. Prav za prav jih je hotel prodajati možem nezveznih žen. V Vaziristanu se može najprej razjeze, nato kaznuje svoje nezvezne žene in jih zapode na hiše, pozneje se pa zoper pobotajo z njimi. Seveda će imati žene odrezan nos, je treba spraviti njen obraz zoper v red. In tako dela iznajdljivi troveci v Bannu dobre kupčice. Iz Evrope naroča umetne nosove v krasni bronasti barvi, da odgovarjajo polti vaziristanskih žen in ti umetni nosovi gredo kaj dobro v denar.

Maharadža v samostanu

Nedavno je izginil eden izmed najboljših indijskih vladarjev, maharadža iz Hatwe. Čigar letni prejemki se cenijo na 20.000 funtov šterlingov. Maharadža je izginil na poti k svoji materi. Na zadnjem postaji pred ciljem svoje poti je naročil svojemu spremstvu, nači se vrne in mu strogo prepovedal iskati ga. Prvotno so mislili, da se je maharadža namenil na božjo pot in nikogar ni skrbelo, kam je izginil. Ko se pa več tednov ni vrnil, je bila razpisana nagrada 8000 funtov šterlingov tistem, ki bi ga našel.

Oglasi se je neki roman, češ da je videl maharadža v enem izmed benareskih samostanov. Maharana se je napotila tja z dvema otrokoma in res ji je prisel tam naproti njen mož, opasan samo s spokornitskim pasom. Vse ženino pregovarjanje ni nič pomagalo. Maharadža, ki se je zatekel pred svetom v samostansko tisočino, je izjavil, da hoče ostati do smrti v samostanu in delati pokor za grehe, ki jih je storil kot vladar Hatwe.

NA ULCI

Gospa hiti za gospodom: Čujte, vaš pes me je ugrinil v nogu.

Gospod: Ta pes, hvala bogu, ni moj.

Saj teče za vami.

Tudi vi ste tekli za meno, pa nista moja.

SEVEDA

S tvojim daljnogledom ne vidim dobro.

Moraš ga prilagoditi svojim očem.

Najbrž imas drugačne oči.

Seveda moje oči so modre.

UCINKOVITO SREDSTVO

Dva prijatelja se srečata po dolgem času.

Kje si pa bil? In kakšno bulo imaš na glavi? — vpraša prvi.

To je slepič.

Slepčič? In od tega imaš bulo na glavi?

Da. Ko jim je pošel kloroform, so vzel kladivo.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Prekluci, izjave beseda Din 1— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 1 — Din, davek posebej.

Najmanjši znesek 10 Din

Male oglase

za

»Slov. Narod«

sprejema uprava

do 9. ure dopoldne.

MALINOVEC

pristavljan, načimbeni sklad, kjerem vkuhan — se dobri na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasprotni »Nebotičnika«.

PO PRIZNANO NIZKIH CENAH

ai nabavite najboljše moške oblike, perle in vse praktične oblike, prav tako v industrijskem kraju. Pojasnila daje Josip Simčič, Maribor — Aleksandrova 12. 2636

KITŠEJE

ENO

VEČBARNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

SLUŽBE

MIZARJA

za pohištvo sprejemam. Nastopaj. Bitenc, Gospodska ul. 10.

mizarstvo. 2682

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej.

Najmanjši znesek 5 Dir.

TRGOVCI NA DEZELI

Ugoden nakup trgovskih hiš v

industrijskem kraju. Pojasnila

daje Josip Simčič, Maribor —

Aleksandrova 12. 2636

OREHOVA JEDRCA IN MED
dobite najceneje v >Mednaric,
Ljubljana, Židovska ul. 6.
45. T

NAJBOLJSI TRBOVELJSKI

premog

premog

KORS. SUHA DRVA

I. POGAČNIK

Borovičeva 5 — Telefon 2639

UGODNA PRILIKA

Vsa obiskovalec ljubljanskega

velesejma naj ne zamudi ob-

iskati tudi veliko razstavo

otroških vozilčkov vseh najno-

vježnih modelov po izjemnih ce-

nah, kakor tudi dvokoles, mo-

torjev, šivalnih strojev, pneu-

matike itd. pri tvrdki

>TRIBUNA<

Ljubljana, Karlovska c. 4. 2679

KUPIM
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 5 Din

DKW MEISTER
dobro ohranjen, kupim. Ogled
Ljubljana ali Gornji grad. —
Ponudbe: Ilijas Ivan, Gornji
grad. 2637

SOBE

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

OPREMLJENI SOBO

lepo, veliko in krčno, s soupo-
rabo kopalnice, oddam 1. se-
ptember enemu ali dvema go-
spodom, ev. s hrano. Naslov v
upravi >Sl. Naroda. 2638

OGLASUJ
V MALI OGLASNIK
, „SLOV. NARODA“!

Makulaturn